

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-09-18

Vår referens

Matilda Hedén

Enhetschef

matilda.heden@malmo.se

Nämndinitiativ från Pernilla Røjner (M), Jan-Eric Johansson (M) och Philip Dante (M) - Inrätta en barnhälsofunktion i förskolan för att stärka barns fysiska och psykiska hälsa genom tidiga insatser FSKF-2026-5628

Sammanfattning

Pernilla Røjner (M), Jan-Eric Johansson (M) och Philip Dante (M) har den 20 maj 2026 inkommit med ett nämndinitiativ om att etablera en ny yrkesroll som stärker kopplingen mellan förskola, socialtjänst, region och civilsamhälle.

Förskolenämnden vill att förvaltningen utreder förutsättningarna för att inrätta barnhälsofunktionen "Barnhälsopedagog" inom förskolan bemannad av en särskild yrkesroll, med ansvar för tidig upptäckt av fysisk, psykisk och social ohälsa hos barn med placering ute på förskolorna.

Förskoleförvaltningens samlade bedömning är att det fortsatta utvecklingsarbetet bör fokusera på att stärka de strukturer för tidiga, förebyggande och samordnade insatser som redan finns. Viktigt är också att verka för tydligare nationella förutsättningar för förskolan som skolform som exempelvis motsvarande elevhälsa i senare skolformer samt att verka för tydligare nationella förutsättningar för samverkan med andra verksamheter som möter barn och familjer.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden anser nämndinitiativet besvarat.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Pernilla Røjner (M), Jan-Eric Johansson (M) och Philip Dante (M) - Inrätta en barnhälsofunktion i förskolan för att stärka barns fysiska och psykiska hälsa genom tidiga insatser

- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 260930 Nämndinitiativ - Inrätta en barnhälsofunktion i förskolan för att stärka barns fysiska och psykiska hälsa

Beslutsplanering

Förskolenämnden 2026-05-20

Ordförandeberedning FSKN 2026-09-21

Förskolenämnden 2026-09-30

Ärendet

Bakgrund

Pernilla Röjer (M), Jan-Eric Johansson (M) och Philip Dante (M) har inkommit med ett nämndinitiativ om att etablera en ny yrkesroll som stärker kopplingen mellan förskola, socialtjänst, region och civilsamhälle.

Under våren besvarades ett nämndinitiativ om att utreda en särskild barnhälsofunktion i förskolan för att stärka barns fysiska och psykiska hälsa genom tidiga insatser och förbättrad samverkan. När ärendet behandlades i förskolenämnden (2026-05-20) framgick att förskoleförvaltningen delade ambitionen om att stärka barns hälsa och förskolans tydliga uppdrag att främja barns utveckling, lärande och välbefinnande samt ge särskilt stöd till de barn som behöver det, där rektor har ett centralt ansvar.

Förvaltningen lyfte fram att Malmö redan har flera etablerade arbetssätt för tidigt stöd till barn, bland annat genom pedagogiska personalens dagliga arbete, tillgängliga lärmiljöer, specialiststöd från Pedagogiska utvecklingsenheten samt samverkan med externa aktörer. Såsom det etablerade samarbetet mellan förskola och socialtjänst som sker inom modellen Trygga barnet och genom satsningen med förskolesocionomer.

Nytt utredningsuppdrag

I samband med att ärendet behandlades i nämnden den 20 maj 2026 gav förskolenämnden förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta barnhälsofunktionen "Barnhälsopedagog" (exempelvis specialpedagog, socialpedagog, BVC-sjuksköterska eller annan relevant kompetens) inom förskolan, bemannad av en särskild yrkesroll med ansvar för tidig upptäckt av fysisk, psykisk och social ohälsa hos barn och med placering ute på förskolorna.

Med syftet att utreda förutsättningarna för barnhälsopedagogfunktion har förvaltningen intervjuat ett urval av rektorer, samt fört samtal med controller och HR-konsult från förvaltningens egen organisation. Därutöver har dialog förts med barnhälsovårdsöverläkare och hälso- och sjukvårdsstrateg vid Utvecklingsenhet Barnhälsa, Region Skåne.

Nuvarande arbete med barnhälsa och tidigt stöd

Arbetet med barns hälsa i förskolan är brett och omfattar både det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Att främja barns hälsa och välbefinnande är en integrerad del av förskolans uppdrag. Som det första ledet i utbildningssystemet är förskolan en central arena för att tidigt upptäcka behov, samarbeta med vårdnadshavare och bidra till jämlika uppväxtvillkor.

Förvaltningens uppföljningar understryker vikten av ett strukturerat och långsiktigt arbete för att stärka barns hälsa och välbefinnande. Detta är en viktig fråga för staden som helhet och i synnerhet för den kommunala förskoleverksamheten.

Delar av det nuvarande arbetet med barnhälsa och tidigt stöd redogjordes för i yttrandet 26-05-20. Sedan dess har förvaltningen arbetat fram "Inriktning för förskolans hälsofrämjande och förebyggande arbete", att barnhälsa i förskolan handlar om att skapa förutsättningar för att alla barn ska må bra, utvecklas och känna trygghet. Arbetet omfattar bland annat att främja trygga relationer, rörelse, goda matvanor och inkludering samt att tidigt uppmärksamma tecken på oro eller ohälsa. Förskolorna arbetar hälsofrämjande och förebyggande i samverkan med vårdnadshavare för att bidra till jämlika uppväxtvillkor. Barnhälsa är därför inte ett separat område utan en integrerad del av förskolans och den pedagogiska personalens dagliga uppdrag och pedagogiska verksamhet.

Förskoleförvaltningen bedriver ett omfattande utvecklingsarbete för att tidigt uppmärksamma och möta barns behov. Det framgår att nya rutiner för barns introduktion i förskolan och nya arbetssätt inom "Trygga barnet, som "Må bra-hjulet", har lagt en god grund för relation och samtal med vårdnadshavare och att den pedagogiska personalen känner större trygghet i mötet med både barn och vårdnadshavarna. Vidare har ett trettiotal utvalda förskolor tillgång till socionomer i förskolan. Detta har bland annat inneburit ett nära stöd till vårdnadshavare i sitt föräldraskap. Förvaltningens fortsatta utvecklingsarbete fokuserar på att stärka förutsättningarna för tidiga, samordnade och förebyggande insatser. Rektorens ansvar för att uppmärksamma barns behov och säkerställa att rätt stöd sätts in har förtydligats. Det specialpedagogiska stödet som är organiserat centralt arbetar närmre och tillsammans med ledning och den pedagogiska personalen på förskolorna. Arbetet bedrivs utifrån förskolornas olika behov för att stärka förutsättningarna för att förändra och utveckla lärmiljöerna. Parallellt stärks kompetensen närmast barnen genom arbetet att öka förskollärartäthet och att barnskötare har formell kompetens. Samtidigt som kompetensutvecklingsinsatser, ansvarsfördelning, samordning och samverkansstrukturer utvecklas.

Samverkan med externa aktörer

Rektorer och förvaltningens stödfunktioner samverkar med flera externa aktörer för att ge barn och familjer tidigt och samordnat stöd. På individnivå sker samverkan mellan rektor och socialtjänst genom exempelvis barnteamet som del av Trygga barnet som införts på förvaltningens samtliga förskolor. Rektorer samverkar även med andra relevanta aktörer kring enskilda barn såsom barnhälsovården och barnhabiliteringen.

På övergripande nivå inom Malmö stad finns gemensamt arbete i syfte att utveckla och fördjupa samverkan med Region Skåne och andra aktörer inom områden som barnhälsa, tandhälsa samt övervikt och obesitas. Såsom pilotprojektet mellan folktandvården och Sesams familjecentral för att förbättra tandhälsan hos barn samt samverkansgruppen om obesitas med fokus på prevention.

Ansvarsfördelning och organisatoriska konsekvenser

En central fråga kopplat till inrättandet av en barnhälsofunktion är hur ansvarsfördelningen mellan rektor, huvudman och den nya funktionen ska regleras för att undvika parallella besluts- och ansvarslinjer kring barnets stöd och insatser. Detta gäller både internt och i relation till barnets vårdnadshavare samt till Barnhälsovården. Risken för otydlighet ökar om förskoleförvaltningen inrättar en funktion med liknande uppdrag som exempelvis barnhälsovården då statlig reglering saknas. I förlängningen kan den risken leda till bristande likvärdighet i arbetet med att tillgodose barns och vårdnadshavares rätt till stöd.

En barnhälsosjuksköterska som barnhälsopedagog skulle innebära att hälso- och sjukvårdslagen (HSL), utöver skollagen, behöver beaktas i verksamhetens planering och genomförande. Därmed tillkommer ytterligare ett regelverk med egna krav på ledning, dokumentation, kvalitet och patientsäkerhet. Detta skulle kunna medföra gränsdragningsproblem mellan utbildningens uppdrag och hälso- och sjukvårdens uppdrag samt medföra risk för otydlig ansvarsfördelning kring bedömningar, insatser och uppföljning av barns utveckling och behov. Oavsett organisationsform behöver huvudmannen därför inrätta en medicinskt och verksamhetsmässigt ansvarig chefsfunktion med ansvar för ledning, kvalitetssäkring och uppföljning av barnhälsofunktionens arbete.

I nämndinitiativet skrivs också att specialpedagog och socialpedagog kan vara relevanta kompetenser. Skulle dessa professioner vara aktuella för funktionen kan samma centrala fråga om ansvarsfördelning uppstå. Det finns risk att barnhälsofunktionen överlappar exempelvis förskollärares och specialpedagogers uppdrag och kan därför riskera skapa otydlighet i ansvarsfördelningen i förskolorna. Det finns också risk för att externa vänder sig till barnhälsofunktionen i frågor som egentligen behöver hanteras av

rektor eller i samverkansforum som exempelvis SBUM (Samverkan Barn Ungdom Malmö).

Ekonomiska konsekvenser

Införandet av en barnhälsofunktion såsom barnhälsopedagog skulle medföra ekonomiska konsekvenser oavsett organisationsmodell. Kostnader uppstår bland annat för personal, ledning, kompetensutveckling, administration och eventuellt strukturer som krävs för att uppfylla hälso- och sjukvårdslagstiftningens krav.

På rektorsområdes- och enhetsnivå skulle införandet sannolikt kräva omprioriteringar och anpassningar i verksamheten om kostnaden faller inom befintlig budget. Det finns därmed en risk att resurser omfördelas från befintliga förebyggande och stödjande insatser, vilket kan påverka verksamhetens möjligheter att möta barns behov inom ramen för utbildningsuppdraget.

Om förändringen medför ökade kostnader för den kommunala huvudmannen påverkas även ersättningen till fristående huvudmän genom ett höjt grundbelopp. Om funktionen i stället finansieras genom omfördelning av befintliga resurser blir grundbeloppet oförändrat, men detta innebär att resurser behöver tas från befintlig verksamhet.

Rekryterings- och kompetensutmaningar

Barns hälsa är både ett komplext och omfattande område. Dessutom finns stora variationer mellan förskolor när det gäller barns behov och förutsättningar. Det är därför inte självklart vilken kompetensprofil som behövs för att komplettera förskolans uppdrag.

Rekryteringsläget när det gäller specialpedagoger och socialpedagoger kan variera beroende på uppdragets utformning. I nämndförslaget föreslås att flera förskolor skulle dela på en tjänst. Trots detta skulle det innebära en stor utmaning att tillsätta ett större antal tjänster inom ramen för den kompetensprofil som eftersöks.

Möjligheten att rekrytera barnhälsovårdssjuksköterskor skulle innebära en ännu större utmaning eftersom detta bedöms vara ett nationellt bristyrke och kan påverka regionens förutsättningar att leva upp till sitt lagstadgade uppdrag, vilket Region Skåne även framhöll i samtal. Rekryteringen skulle behöva ske i konkurrens med Region Skåne, vilket kan påverka en god samverkan. Därutöver kommer de att vara i behov av kontinuerlig specifik kompetensutveckling inom ramen för sin profession.

Förvaltningens samlade bedömning

När ärendet senast behandlades av förskolenämnden den 20 maj 2026 konstaterades att det bland annat i dagsläget saknas lagstöd för en barnhälsofunktion i förskolan motsvarande den elevhälsa som finns reglerad för grund- och gymnasieskolan. När

lagstöd saknas finns inte heller nationella riktlinjer och stödmaterial som ger förutsättningar för ändamålsenligt arbete som funktion och samverkan med externa parter.

Förskoleförvaltningen delar uppfattningen att barns hälsa, utveckling och lärande behöver ses i ett sammanhållet perspektiv. I yttrandet över En förbättrad elevhälsa har förskolenämnden därför lyft behovet av en förändrad reglering i skollagen för överenskommelser och mer sammanhållen styrning kring barns hälsa och utveckling genom hela skolväsendet som därmed också omfattar förskola.

Förvaltningen bedömer att det redan idag sker en god samverkan som skulle kunna stärkas genom tydligare nationella regelverk, ansvarsfördelning och samverkansstrukturer mellan förskola, barnhälsovård, socialtjänst och andra berörda aktörer.

Förvaltningens vidare bedömning är att det trots allt finns risker med att införa en barnhälsofunktion i avsaknad av en sådan nationell reglering. Tillsättandet av barnhälsopedagog kan medföra otydlighet både för den pedagogiska personalen och för vårdnadshavare. Avsaknad av vägledning i sin yrkesutövning som solitär på förskolorna är ytterligare en risk som förvaltningen vill lyfta.

Förvaltningen bedömer också att förskolenämnden och dess förvaltning i remisser och olika nätverk fortsatt bedriver påverkansarbetet för starkare reglering kring förskolans förutsättningar att bedriva sin utbildning såsom motsvarande elevhälsa i senare skolformer.

Av betydelse för bedömningen är även de ekonomiska konsekvenserna som kan uppstå oavsett organisationsform av barnhälsofunktionen samt förväntade rekryterings- och kompetensutmaningar.

Sammantaget bedömer förskoleförvaltningen att det fortsatta utvecklingsarbetet bör fokusera på att stärka de strukturer för tidiga, förebyggande och samordnade insatser som redan finns, samt att verka för tydligare nationella förutsättningar för samverkan mellan de verksamheter som möter barn och familjer. Det finns behov av förstärkta förutsättningar i förskolan motsvarande elevhälsa inkluderat nationell vägledning för en sådan funktion för att säkerställa god kvalitet och likvärdighet i arbetet. Detta bedöms ge starkare och mer stabila förutsättningar att möta barns fysiska, psykiska och sociala behov än att inrätta en ny funktion vars uppdrag, ansvar och rättsliga förutsättningar idag inte är reglerade.

Ansvariga

Matilda Hedén Enhetschef

Linda Abrahamsson Avdelningschef

Serene Rosberg Förvaltningschef